

YOUTH
— 2030

"Utan ungas egenorganisering har vi ingen framtid"

Stärkta förutsättningar, stöd och
finansiering till ungas organisering

© Youth 2030 Movement

Projektledare: Jêran Rostam och Matilda Åslin

Text och textredigering: Jêran Rostam

Grafisk form: Jonathan Mahari

Tryck: LaserTryck

Youth 2030 Movement

Gotlandsgatan 75

116 38 Stockholm

E-post: info@youth2030.se

Webbplats: www.youth2030.se

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

01	Om rapporten	
	Om Youth 2030 Movement, Demokratifonden och rapportens syfte.	4
02	Ungas självorganisering	
	Civilsamhällets betydelse	7
	Begreppsförklaringar	9
03	Utmaningar och hinder	
	Påverkansarbete	11
	Kortsiktig finansiering	12
	Administration och krav	13
	Normer och makt	14
04	Lösningar	
	1. Unga sätter agendan	18
	2. Möten med finansiärer	19
	3. Tillitsbaserad finansiering	20
	4. Långsiktiga bidrag	21
05	Slutsats	22
06	Tack!	23

“Vi behöver komma till en dag när makten över ungas organisering ligger hos unga”

Youth 2030 Movement är en rörelse av demokratiaktivister, unga ledare, barnrättsskämpar och allierade vuxna. Vi jobbar för att stärka ungas delaktighet i demokratin i Sverige genom metodutveckling, utbildning, processledning och påverkansarbete. Vi samarbetar med kommuner, regioner, politiker och andra civilsamhällesorganisationer.

Tillsammans river vi hinder mellan unga och makten!

Youth 2030 Movements styrelse 2025

Demokratikonferensen 2026

Idag känner sig bara varannan ung delaktig i samhället.¹ Civilsamhället har en avgörande roll att bryta det utanförskapet. Vi ser att det är unga själva som vet vad som behövs och vilket sätt som fungerar bäst. Därför finansierar vi genom Demokratifonden ungdomsdrivna gräsrotsrörelser, för att möjliggöra verksamhet som stärker ungas delaktighet och inflytande i demokratin. Mellan 2018-2026 har vi stöttat 79 ungdomsdrivna initiativ.

Under de här åren har vi mött många exempel på livsavgörande sammanhang som gräsrotsorganiseringen har skapat, men också berättelser om stora utmaningar kring förutsättningarna för organisering.

Förutsättningarna för engagemang och organisering är svåra, och behovet av stöd och resurser blir inte mött. Gräsrotsrörelser och mindre etablerade organisationer möter störst hinder, särskilt drabbade är marginaliserade unga som utsätts för rasism, bor på landsbygden, är hbtqi-person eller lever med funktionsnedsättningar.

Hazarernas solidaritetsdag, bild från Hazarernas Förening för Fred

OM RAPPORTEN

Vi tar fram den här rapporten för att belysa vilka utmaningar som finns för ungas självorganisering, och för att sprida förslag på lösningar.

Rapporten tas fram inom ramen för projektet "*Grogrund för växande demokrati*" i samarbete med Page 28 och Förbundet Unga Rörelsehindrade, med stöd av MUCF. I projektet har vi undersökt förutsättningarna för ungas organisering och samlat 31 unga engagerade från 25 olika gräsrotsrörelser tillsammans med 9 olika finansiärer och beslutsfattare för att workshoppa lösningar i en Demokratikonferens våren 2026.

“Vi ungdomar är inte bara nåt som man ska checka av”

UNGAS SJÄLVORGANISERING

Civilsamhället bär en viktig roll i ett demokratiskt samhälle. Det upprätthåller viktiga funktioner, skapar möten, sammanhang, nätverk och många gånger vänner för livet. Det är genom civilsamhället som de allra mest utsatta får stöd och sammanhang, och det är här många upplever sin första demokratiskola.

Mottagare från Demokratifonden

Enligt MUCFs “Civilsamhällesrapporten 2025”

upplever civilsamhället sig vara stabilt just nu, med 84% som uppger att de kan bedriva sin kärnverksamhet. För de unga gräsrotsrörelser vi möter ser verkligheten annorlunda ut.²

MUCFs “Civilsamhällesrapporten 2025

De erfarenheter och berättelser vi får ta del av visar på större utmaningar i både stöd och finansiering, men också svårigheter att bli tagna på allvar. Dessutom visar LSU:s rapport “Ungdomsrörelsen i siffror 2024” att 36% av unga har utsatts för hot eller hat i sitt uppdrag, jämfört med 23% i det vuxna civilsamhället.³

² MUCF, Civilsamhällesrapporten 2025

³ LSU, Ungdomsrörelsen i siffror 2024

Dagens finansieringssystem är ofta byggda för organisationer som redan har resurser, administration och etablerade strukturer. Inte för unga som försöker organisera sig kring något de brinner för. Resurserna är bristfälliga och det mesta vilar på axlarna till eldsjälarna. Trots detta genomförs mängder av viktig verksamhet.

Civilsamhället är en kärna i demokratin, och det unga civilsamhället och de gräsrotsrörelser som växer fram är viktiga för att skapa både självkänsla och resiliens som samhälle. Vi behöver värna om förutsättningarna för att den här formen av organisering fortsatt ska vara möjlig.

Begreppsförklaringar

Civilsamhället

En tredje sektor som inte är staten eller företag. Olika grupper, nätverk och organisationer som verkar ideellt och som samlas kring gemensamma frågor.

Gräsrotsrörelser

Rörelser och organisationer där initiativ och beslut kommer direkt från medlemmarna, som inte består av stora strukturer med massa anställda.

Barnrättsorganisationer

Organisationer som jobbar för barns rättigheter.

Ungas egenorganisering

Organisering som styrs och drivs av och för unga.

“Jag tänker att det här i grunden är ett systemfel.”

UTMANINGAR OCH HINDER

Erfarenheterna och behoven av organisering bland unga skiljer sig åt, men det finns också många likheter. Vi har samlat vittnesmål från 55 olika organisationer som har sammanställts till 3 områden:

- **Kortsiktig finansiering**
- **Administration och krav**
- **Normer och makt**

De här utmaningarna beskriver var förutsättningarna för ungas självorganisering brister, utmaningar som nästan alla ungdomsorganisationer möter. Ytterligare en utmaning som genomsyrar alla områden är:

- **Svårigheterna att bedriva påverkansarbete.**

Politikerträff, bild från Nuft - Nätverket unga för tillgänglighet

UTMANING 1

Påverkansarbete

“ Vissa unga ska inte behöva springa dubbelt så snabbt för att nå samma plats ”

Det upplevs vara svårt att hitta resurser och finansiering för att bedriva påverkansarbete. Samtidigt är de resurser som finns sällan tillräckliga för att hantera de administrativa och byråkratiska krav som ställs för att söka stöd. Dessutom är många projektbidrag så specificerade att det inte finns utrymme att bedriva påverkansarbete inom projekt.

Utöver detta finns det en oro att bidrag kan riskeras ifall organisationen uttalar sig i frågor som kan vara känsligare. Det leder till en självzensur, anpassning och begränsning av organisationens röstbärande funktion till de bidrag som finns.

Demokratikonferensen 2026

“Jag tänker att det här i grunden är ett systemfel. Det handlar om maktordningar och hur samhället är uppbyggt. Vem får ta plats i det offentliga rummet? Hur får man ta plats? Och vem får plats i den fysiska miljön?”

UTMANING 2

Kortsiktig finansiering

“*Ungdomsrörelsen blir större och större,
men pengarna blir mindre och mindre*”

Många upplever att den finansiering som finns är projektstyrd och kortsiktig. Det gör det svårt att skapa en stabil grund och att planera långsiktigt. Samtidigt som formen för finansiering är utmanande är den begränsade finansieringen ytterligare en utmaning.

Flera organisationer vittnar om att förväntas göra mer verksamhet med samma eller mindre pengar än tidigare.

Mottagare från Demokratifonden

UTMANING 3

Administration och krav

“*Det är en logistisk mardröm*”

För att kunna söka bidrag krävs mer och mer administration, och kraven som ställs för att kunna beviljas bidrag höjs. Samtidigt är det många bidrag som inte får gå till övergripande kostnader, ledning eller administration. Det gör det svårt att upprätthålla en nödvändig grund för organisationen.

För nya och mindre etablerade organisationer gör kraven det svårt att lyckas etablera sig. Ofta behöver organisationen ha bedrivit verksamhet en viss period innan det går att söka bidrag, men utan bidrag är det ofta svårt att bedriva verksamhet. Samtidigt möter många svårigheter med att starta bankkonto för föreningen, vilket gör det i praktiken omöjligt att beviljas bidrag.

Demokratikonferensen 2026

UTMANING 4

Normer och makt

“*Det finns en misstanke att om en gör fel gör alla fel, det gör att det ställs högre krav på rapporteringen*”

Normer och makt påverkar vilka personer och grupper som får tillgång till resurser. Det handlar om fördomar baserat på exempelvis ålder, etnicitet eller religion som gör det svårare att bland annat få hyra lokaler, öppna bankkonto eller att kraven som ställs för bidrag upplevs som högre. Samtidigt gör komplexa bidragssystem att det är svårt att förstå hur en ska göra rätt, särskilt som ung och för mindre etablerade organisationer.

Det upplevs som svårt att ifrågasätta de här mönstren eftersom det finns en beroendesituation: för att få bidrag, bankkonto eller lokaler behöver en god relation fortsatt upprätthållas.

Mötesplatsen Residentet, bild från Afroinstitutionen

Workshop: *Workshop*

15.00 - 16.00

World Café

- Gruppi di 5 persone
- 2 domande da porre
- 3 minuti per risposta

YOUTH
2030

3

1

“Hopp om att det ändå kan bli bättre.”

LÖSNINGAR

För att skapa stärkta förutsättningar, stöd och finansiering till ungas organisering behöver lösningarna tas fram gemensamt mellan unga organiserade, finansiärer och beslutsfattare.

Demokratikonferensen 2026 samlade:

→ 25 olika ungdomsledda gräsrotsorganisationer och 9 olika finansiärer och beslutsfattare för att tillsammans ta fram hållbara lösningar för att stärka ungas organisering.

Utifrån det har vi sammanställt **fyra förslag** på lösningar.

Lösningarna som presenteras i rapporten speglar det unga organiserade som vi har mött under flera års tid har lyft. Under åren har Demokratifonden jobbat med att anpassa vårt finansieringssystem efter den feedback som kommit från mottagarna.

LÖSNING 1

Unga sätter agendan

Problembeskrivningen behöver utgå från ungas egna upplevelser, och ägas av unga själva. Det innebär både att kunna formulera vilka behov som finns, vilken verksamhet som behöver bedrivas och vilka fokusområden som finansiärer borde ha. På så sätt sätter unga agendan både för problemformuleringen och lösningarna.

“*Vi behöver komma till en dag när makten över ungas organisering ligger hos unga*”

– Jacob Flärdh,
Stenbecks stiftelse

Demokratifondens tips till finansiärer

Låt unga vara med och sätta ramarna för bidragsutlysningar och ansökningsförfarandet. På så sätt blir ansökningarna och verksamheten mer relevanta, och bidragen gör större nytta.

LÖSNING 2

Möten mellan finansiärer och organisationer

Genom att mötas utanför digitala ansökningssystem skapas en större förståelse och möjlighet att ta in nya och olika perspektiv. I mötet blir en finansiär mer mänsklig och risken att ungas organisationer bedöms utifrån fördomar och normer minskar.

Både unga engagerade och finansiärer var intresserade av forum där det är möjligt för organisationer att pitcha sina idéer. Det personliga mötet gör ansökningsförfarandet mindre avskräckande och öppnar upp för både fler och en större bredd ansökande.

Demokratifondens tips till finansiärer

Bjud in till träffar (om möjligt fysiskt) där både handläggare och olika organisationer får träffa varandra. Det är mycket enklare att höra av sig med frågor och strul när en har hälsat och fått ett ansikte på varandra.

LÖSNING 3

Tillitsbaserad finansiering

Förenklade ansökningssystem som möjliggör för unga engagerade att lägga sin energi och sina resurser på verksamheten istället för byråkrati behövs. Genom att skifta fokus från kontroll till tillit möjliggörs mer flexibilitet, vilket också ger ett bättre slutresultat på projektet eftersom det anpassas till verkligheten snarare än rigida strukturer. En god kontakt mellan handläggare och mottagare är en nyckel för att det ska fungera.

“ Arvsfonden har väldigt mycket pengar, men det är komplicerat att söka och vi behöver förhålla oss till de regler som finns. Kraven krockar med behovet. ”

- Henrik Stjernström,
Kammarkollegiet/Arvsfonden

Demokratifondens tips till finansiärer

Handläggare som är närmare ungdomsrörelsen, i ålder eller egna erfarenheter, gör det enklare att skapa förtroende och bra kontakt.

LÖSNING 4

Långsiktiga bidrag

Det mest avgörande behovet och lösningen är mer långsiktiga bidrag. I det ingår både löpande grundbidrag för kärnverksamhet och kostnader så som admin och hyra. Men också längre projektbidrag, gärna med mer framförhållning i beslut, behövs.

Långsiktiga bidrag om minst 5 års tid önskas för att faktiskt kunna planera långsiktigt och växa som organisation.

Demokratifondens tips till finansiärer

Långsiktiga bidrag ger bättre kvalitet på verksamheten, och blir på sikt även mindre administration.

“Det behöver inte se ut som det gör idag”

SLUTSATS

Civilsamhället behöver demokrati för att existera, och demokratin behöver civilsamhället för att vara stark. Genom att stärka civilsamhället stärks också öppenheten och resiliensen i samhället.

Youth 2030 Movement vill se ett levande civilsamhälle där unga har möjlighet att organisera och engagera sig med goda förutsättningar. Vi vill se att unga som marginaliseras har de resurser som behövs, och att beslutsfattare och finansiärer lyssnar på ungas behov.

“Våga lyssna på unga. Våga lyssna på minoriteter generellt. De har så mycket att ge och förtjänar att bli sedda.”

– Alexander Billefält Jakobsson,

Page 28

TACK!

Rapporten bygger på erfarenheter från unga engagerade, finansiärer och beslutsfattare. Tack till de organisationer som bidragit med sin tid, sina berättelser och sitt engagemang för att stärka ungas organisering.

• ORGANISATIONERNA •

Afroinstitutionen
Angereds Ungdomsråd
Art Lab Gnesta
Aurora
BLM Grassroots Sweden Youth
Centerns ungdomsförbund (CUF)
Demokratibygget
Elevernas Riksförbund
Ensamkommandes Förbund
Esplanadteatern
Fanzingo
Fler Unga
Flyktinggruppernas Riksråd
Förbundet Unga Rörelsehindrade
Förbundet Vi Unga
Förenade Förorter
Föreningen Tilia
Gemensamma Romska
Internationella Förbund (GRIF)
Hazarernas Förening För Fred
Ingen Människa Är Illegal Stockholm
Inkludera
Jämtlands Mångfaldsförening
Knas Hemma
Kollektiv Sorg
Lidköpings ungdomsråd
Malåbygdens kulturförening
Medborgarskolan Region Mitt
Met Nouret

Midnight Light - Unga Arrangörer
Motorburen Ungdomsgård i Röda
Möllans Basement
Nätverket Unga För Tillgänglighet
Page28
PoCaura
Popkollo
Promoting Youth Inclusion
PUSH Sverige
Raul Wallenberg Academy
Raul Wallenberg Differencemakers
RFSL Ungdom
Right By Me
Riksförbundet 4H
RKUF Malmö
Romska Ungdomsförbundet
Rädda Barnens Ungdomsförbund
Sáminuorra
Sveriges Dövas Ungdomsförbund
Somaliska Ungdomar och
Funktionshindrade Förbund
SOS-barnbyars ungdomsråd
Street Gäris
Svenska Röda Korsets
Ungdomsförbund
Tillsammans i förening
TK Södertälje Lyftarna
Unga med Synnedsättning
Unga på Landsbygden
Ungdom Mot Rasism

Med stöd av

mucf

Myndigheten för ungdoms-
och civilsamhällsfrågor

YOUTH
— 2030

info@youth2030.se

www.youth2030.se